

בקריאת התורה קראנו היום פרשת קדש והיה כי יביאך, צוה הקב"ה למשה לקדש כל בכורים, (א) וַיִּדְבֹּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) קֹדֶשׁ לִי כָל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִנִי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא: ואח"כ כתוב (ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאֲתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בְּחֻזֶּק יָד הוֹצִיא ה' אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ:

וצ"ע שהרי הקב"ה אמר למשה לומר 'קדש לי כל בכור', ומשה רבינו אומר אל העם ענין אחר לגמרי, לזכור יציאת מצרים, שזה מצוה להזכיר בשחרית וערבית יציאת מצרים, מי ביקש זאת ממשה, והרי הקב"ה אמר לו לקדש כל בכור.

גם יש לדיוק מה שכינה את מצרים בית עבדים, והזכיר לשון בחוזק יד, וגם הוסיף 'היום אתם יוצאים בחודש האביב'. שמזה למדו חז"ל ענין עיבור השנה, לשמור שפסח יהיה תמיד בחודש האביב.

הקב"ה מצוה למשה רבינו לקדש בכור ישראל, היה מכת בכורות וכל הבכורים שייכים לי. איזה בכורות? בתחילה לא מדבר על פדיון הבכור, א"כ מה הכונה 'קדש לי', איך מקדשים את הבכור, באדם ובבהמה?

רבי נתן מבאר שהצדיקים, רביה"ק כביכול שומע מלמעלה מה ששמע משה רבינו מהקב"ה 'קדש לי כל בכור', תמצא נקודת הטוב של כל יהודי, נקודת השכל, להתפלל כראוי איזה מלה אחת, נקודה של עבודת ה', שכל דקדושה, להתאפק ממהו, לעזוב את העצבות. בכור זה התחלה.

איזה בכור מדובר כאן? פטר כל רחם, הכונה שהאדם הוא ילוד אשה, נולד כמו בהמה, באמת אדם הוא כמו בהמה, לכן תכניס בו נקודה של קדושת בכורה, שיתבונן בנקודת הטוב שבו.

כמ"ש בלקו"ה הלכה ראשונה שיש לרומם נקודת הטוב שבו, וזהו נקודת הבכור של כל אחד.

במצרים היה בכור דסט"א היינו שהמשיכה הראשונה שיש באדם הוא כמו בהמה, פטר רחם, כבוד על עצמו, אני מרגיש ככה, או ככה, אני רעב, לא מרגיש טוב, ועוד דברים. פטר רחם באדם ובבהמה.

ואח"כ מוסיף אפילו פטר חמור, לא רק בכור בהמה טהורה. בפרשת והיה כי יביאך, אפילו חמור, גם שם יש קידוש בכור.

קִדְּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא: האריז"ל אומר שהערב רב שמעו את משה אומר 'פטר כל רחם בבני ישראל' התייאשו, ואמרו אנחנו לא בני ישראל.

וביאור הענין כי אצל כל אדם שעובר עליו מעברים, זה ערב רב, מה שעובר על אדם ערבוב טוב ורע, הנה יש לו איזה עליה, נותנים לו מח התעוררות והרהור תשובה, ואח"כ נפל, זהו ערב רב, בכמה דרכים יש ערב רב, מערבבים את הדעת איך לעבוד את ה'. פטר רחם בבני ישראל, ולא ערב רב.

א"כ מה התקוה שלנו?

(ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם זְכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאֲתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיא ה' אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ:

אמר משה אל 'העם' אפילו לבחינת ערב רב, כי הוא שמע את מצות 'קדש לי' שצריך למצוא בעצמנו קדושה, ההתחלה הוא אפילו לבחינת 'העם', 'זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים'.

כי יציאת מצרים היינו התחדשות, מה שנעשה עם האדם, אם הוא יודע מדבר שנקרא חיות התחדשות, הוא יכול לעמוד חזק.

אבל אם מסתכל על עצמו איך הולך לי ואיך לא הולך לי, זה בוודאי שהיצר הרע יבלבל אותו, ולא יוכל להכנס לתפילה ושמחה.

תורה מביא התחדשות. כי הוא תמיד חושב חידוש חדש של תורה, וכן תפילה מביא התחדשות.

כדי שהתורה והתפילה יביא התחדשות צריך לזכור יציאת מצרים, 'זכור את היום הזה', היינו פסח, למה כתוב 'הזה'. ומדוע הזכיר בית עבדים ובחוזק יד וחודש האביב.

כאן גנוז כל מציאות ההתחדשות שצריך אדם בכל יום, לקבל את התורה מחדש, כל יום צריך אדם להתחדש, עוד לא התחלתי לחיות מעולם, אני מתחיל היום התחלה חדשה.

וזהו מצות תפילין שאנו מניחין בכל יום.

וכמ"ש בהמשך הפרשה: 'למען תהיה תורת הויה בפיך', כי צריך לזכור, והעצה היחידה הוא התמדת הלימוד, לא לבטל תורה, אין זמן לדאוג, כי צריך להיות עסוק או בדבר מצוה או בדבר רשות הנצרך, מה שצריך צריך, ואח"כ מיד לתפוס עוד דברי תורה, וע"י דיבור דברי תורה נולד אצל האדם מוחין, תפילין.

וכהמשך הפרשה קדש והיה יביאך, קדש הוא אור החכמה עליונה, שה' פותח את העדן העליון, אור המצה, לשון מצותא מריבה, יש לי משהו קדוש אני צריך לשמור על זה 'ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה',

כי בחוזק יד, היינו שה' היכה על העצמות של המצריים כי לא רצו להוציאנו ממצרים, היה שם דברים יפים.

כל דבר בעולם שמתחבר אל האמונה נקרא יד דקדושה, יש יד הגדולה יד החזקה ויד הרמה. יד היינו שה' לוקח את הבריאה ומתחבר חזרה אל השורש, אמת, למעלה מהטבע. ג' פעמים י"ד בגימ' מ"ב, זה שם מ"ב.

ביציאת מצרים לא הוזכר יד הגדולה רק בקרי"ס. ביד רמה תפארת כלול הכל, וזה כן כתוב תחילה, וכן יד החזקה. למה יד חזקה

כי מה שאנו צריכין כשאומרים קדש לי, תכניס בעצמך את אור האמת מציאות ה', אנו נמצאים בעוה"ז לא טוב, עייפים וכל מיני דברים, מוכרח 'יד חזקה', בחי' מצה, מריבה, אתה רוצה לגנוב אותי? אני יראה לך, מוכרח להיות עז, עזות דקדושה כנגד היצר הרע מוכרח יד חזקה, בחי' מצה ומריבה.

ה' עשה ביד חזקה, גם אתה תעשה יד חזקה, והוא זכר יציאת מצרים, ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאת ממצרים, בכל יום צריך לחשוב על המציאות שאין טבע.

יציאת מצרים הוא אראנו נפלאות, אתה רואה ניסים ונפלאות. בכל יום צריכין להגיע לזה שאני רואה נפלאות.

ולמה כתוב חודש האביב, מפרש רבי נתן, לא רק בפשטות שהיה מזג אוויר, בדרך כלל יש מזג אוויר בפסח, בדיוק בשנה זאת תשפ"ו, פעם ראשונה שלא היה מזג אוויר יפה בפסח. אבל בדרך כלל יש אביב, הכל יפה מאד.

חודש האביב כלומר שהפירות מתבשלים וראויים גידולי קרקע, קצת לפני הגמר.

אומר רבי נתן שזה העיקר עבודה 'קדש לי', לקדש את האדם להודיעו שהוא שליח של הקב"ה, היום יש לך שליחות חדשה שלא היה לך אתמול, צריך למצוא את האבידות,

כל העולם כולו אלקות, ה' אחד, אין עוד מלבדו, והנה הוא עשה עוה"ז שמסתיר עליו, ויש בכל דבר אבידות. האהבות נפולות ויראות נפולות, דברים נאבדים, זה המציאות שלנו בעוה"ז

תעיתי כשה אובד, הוא עצמו נהיה דבר האבד, רואה שמים וארץ, סתם, סתם אוויר סתם שמש, אביב, כאילו בלי בעל הבית. וכן יש מציאות שאדם צריך לעשות פרנסה ואכילה ושינה, בכל דבר יש אבידה.

ה' רוצה קדש לי, שתכניס את ה' בכל מה שאתה עושה. חודש האביב, תכניס את ה' בתוך הדברים האבודים,

וזהו 'מבית עבדים', שאדם לא יודע ממעלתו, חושב שהוא בן שפחה ולא בן מלך, אתה לא שייך לעבדות כל העולם נברא בשביל הנשמה שלך, ואתה מרגיש קטן כלום הכל סתם בכדי, בלי שום ענין, זה בית עבדים. תצא מלהיות עבד, נדמה לך שאתה בן השפחה, והרי אתה בן המלך, תיזכר מי אתה, מאיפה אתה מגיע,

קדש לי, זה המוחין של תפילין שצריך להתעורר בכל יום, שורש התפילין של כל השנה נמשך מאכילת מצה.

וזש"כ בהמשך הפרשה: (ו) **שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מִצֹּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חָג לָהּ:** (ז) **מִצּוֹת יֹאכַל אֶת שִׁבְעַת הַיָּמִים וְלֹא יֵרָאֶה לָּךְ חֶמֶץ וְלֹא יֵרָאֶה לָּךְ שָׂאֵר בְּכָל גְּבֻלָּךְ:**

כלומר שאנו צריכים לאכול את השבעת הימים, את הז' מדות דקדושה, יש בזה דרגות של עבודה, זה תמימות ופשיטות והדרך שאדם צריך לעשות.

בחודש האביב, ביתא תתאה וביתא עלאה, כמ"ש בסי' מ"ט, כל מצוה שאתה עושה בתמימות פשטות זה ביתא תתאה, קיום הלכה, הריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכ"ה, תהיה בשמחה מכל הלכה ותיכנס למחשבה, ואז רואה שהמחשבה מושכת לדברים אחרים ולא יודע מה לעשות.

מצות יאכל את שבעת הימים, ז' המדות, איך יודעים מה זה יראת ה', מתוך העצבים והפחדים שלך, תדע מה זה יראת ה', כשבא לך איזה דאגה, תבין שזה הקב"ה, הוא הבעל הבית על זה, כך עובדים את ה', ואם לא יכול לעשות את זה, הולכים רצוא ושוב, נופלים וחוזרים נופלים וחוזרים, הצדיקים נכנסים יותר לאהבה ויראה.

וזה רק התחלה, העלאת המדות בשלימות זה שהרבי עושה, וכך משפיע עלינו אור תורה, אור מוחין חדשים.

בפשטות, קדש לי כל בכור, תקדש את המחשבה הראשונה, שאתה מוצא מדה דקדושה שה' נמצא בדבר הזה, תבין שזה קדוש.

פטר כל רחם, פטר חמור, אתה יכול להתפטר מהגשמיות, באדם ובבהמה בכל דבר יש ז' מדות דקדושה.

מצות ייאכל את שבעת הימים, תאכל את ז' המדות. ואיך, הוא ע"י זכור את היום הזה אשר יצאת ממצרים, תזכור שאתה בן מלך,

כי בכל יום אדם שוכח מעלתו וחושב שהוא בן שפחה, היום אתם יוצאים, היום יצאתי מבית עבדים, אני לא בן שפחה

כי בחוזק יד, כי זה מלחמה קשה עם היצר הרע תעמוד חזק, מלחמתו של הקב"ה, כי הנה אויבך ה' אויבך יאבדו, זה האויבים של הקב"ה. תלחם בשבילו.

ה' אומר לצדיק, קדש לי כל בכור בבני ישראל, תקדש יהודים, אבל משה רבינו מדבר אל העם, לנו אנשים נמוכים, לחזק אותנו שאנו בני מלכים, היה מעשה אדה"ר וק"ל שנה, אלפיים שנה לא יכלו להתברר נשמות ישראל, כולם היו בתוך הקליפות. רד"ו שנה במצרים, בירור עד שנעשה כלל ישראל שיכולים לקבל את האמונה.

אתה לא מבין כמה בירורים עברת כבר? אלא שאנו מסובבים עם ערב רב הנלחמים בנו. איך יוכל 'קדש לי', איך אפשר לעזור ליהודי להניח לו תפילין, מוחין דחכמה מוחין דבינה, בשבוע של פסח נמשך המוח חכמה דקדושה, שאדם יודע שיש דבר כזה שנקרא חכמה, שכל שזוכרים את הקב"ה, זה המציאות של חכמה. אלא שבעוה"ז מזלזלים בחכמה, רק חכמה'לאך, יש לימודים של נגלה

ונסתה, מה שלומדים, תורת ה' בפיק, אבל לקיים למעשה צריך שיהיה מקושר לעולם הגשמי, מצרים, מיצר הים.

מה שעובר על האדם זה לטובתו כדי שיתחדש לגמרי, התחדשות כזה, חיים חדשים בכל יום, יש חיות כזה, גן עדן כזה, החיות הזה בא ע"י זכור את היום הזה אשר יצאת מבית עבדים. שאתה נופל לעבדות, בן שפחה, משם אתה עולה, כי ה' איתך, ויתן לך חוזק יד, זה בחי' מצה מצותא, תריב עם זה. מה הריב? ולא יאכל חמץ, אל תחמיץ את עצמך, תצא מזה.

היום אתם יוצאים, היום ממש, עם המחשבה הזאת, עם הבלבול הזה, עם הנפילה הזאת. אהבה נפולה מיד אהבה דקדושה, צריך להזהר בדרך הזאת, יסוד הדבר שיש קדושה באהבה ויראה, כמו שגילה הבעש"ט ואסור לזוז מזה, זה כתוב בדברי רבינו כמה פעמים, ורבי נתן מארי רבזה, ועל זה צריך התבודדות ורצונות ולהיות חזק. והיה כי יביאך אל הארץ וגו', למה כתוב דווקא ענין ארץ ישראל לענין קדושת בכורות. וכו'. ומהו הכפילות, שבעת ימים תאכל מצות, מצות יאכל את שבעת הימים, למה כתוב ב' פעמים.

אלא שעיקר הענין זה כח התפילה שנתנו לנו, להיות בכל יום איש חדש לגמרי, מח חדש, לב חדש, מהיכן לוקחים לב חדש, והיה כי יביאך, יש כח של רבינו, שאדם יכול לקבל, לשבר את חמשת הקלי' הגבורות, ונולד הדעת, יש הולדת הדעת, כדי לזכות לבא לקדושת התפילין וקדושת א"י, קדושת רביה"ק שמשבר תוקף הקליפות שמונחים עלינו. ומכניס אותנו לארץ זבת חלב ודבש, מכניס אותנו לאמונה הק', מצות תאכל.

מצות תאכל, תאכל את המדות דקדושה.

מצות ייאכל את שבעת הימים, תאכל את שבעת המדות.

זהו הארת התפילין, שורש דרך הקדושה להתחדש לגמרי, מצה זה מאכל, אין בו טעם.

כוונת אכילת מצה. מה הכוונה?

לועסים מצה, ואין לזה שום חיות אחרת, החיות של המאכל של כל השנה באה מהמצה. מאכל דאסוותא, רפואה, תורה נ"ו, מצ"ה לשון מחלוקת. הנה ה' רוצה שאני יאכל ויישן, וטרדות. והנה הוא רוצה תורה תפילה קדושה וטהרה, לכאן זה סתירה, התירוץ הוא מצה. ה' רוצה שתקח את העוה"ז, תקח את הפטר חמור, את הבכור, את הנקודה, זה מה שאני צריך בעולם, עבדי הם, תברר מעוה"ז. אבל מה העצה, שבעת ימים תאכל מצות.

אכילת מצה, אדם לוקח מאכל שכולו זיכרון יציאת מצרים, אדם צריך לחשוב, שזה מצה, מאכל שאין בו אווירא דהאי עלמא, דבר קדוש מאד, עם מחשבה זו לוקחים עוד שטיקל מצה, זה מעניין מאד, יש בזה אותיות, זה החילוק בין מצות יד, יש בועות גדולים ושבורים וקטנים, יש בודאי רמזים בזה, אך זה לא העיקר שמשנה, לא צריך דווקא לדעת רמזים עמוקים, עיקר הרמזים זה לזכור שבכל דבר יש אלקות, רמזים זה לדעת מה שרבינו אומר, שצריך תמיד למצוא רמזים איך יש אלקות בכל דבר.

והכל בנוי ומיוסד על הזוה"ק, לדעת שכל העולם הוא שבעה מדות. בכל פעם שעובר עלי משהו, מושכים אותי לאהבות נפולות בכמה וכמה דרכים, שבעת ימים מצות תאכלו.

מצות יאכל את שבעת ימים, כשאתה אוכל מצה, אתה אוכל ז' המדות. זה הרפואה להמדות. תבין ותכיר שבזה צריכין לעבוד את ה', תתפוס את זה, אם יש כעס, וכדו', והמידות נכנסים בכל מה שעובר על האדם.

ענין הז' מדות, זה חז"ל, זה תורת אמת, בזה תבין כל מה שעובר, זה מתחלק לשבעים מדות, ובאכילת המצה אתה מכניס בגוף שלך, נעשה גוף קדוש, שתוכל לברר תמיד, למצוא את שבעת הימים, היינו שבעת המידות, בכל מאכל. [שזהו בחי' הלשון הנכפל מצות יאכל את שבעת הימים, בה' הידיעה] שתוכל בכל המאכלים לאכול ולברר בהם את ז' המדות. לאו דוקא אכילה, כל דבר שאדם עושה יש שם יראה ואהבה.

בפסח הוא הזמן של גאולת הנפש, אדם נהיה בן חורין, עוסקים בתורה, למען תהיה תורת ה' בפיק, בלי תורה, אין תפילין, אין צמצומים, קח משניות גמרא, לקו"ה, פשוט תשב תלמד, תורת ה' בפיק, ואח"כ יוצאים המוחין של תפילין בבוקר. ואדם מתקשר לזכרון, שה' נמצא בעולם.

ולכן צריך ללבוש תפילין בכל יום בהתחדשות בבוקר.

וזהו בחי' חודש האביב, לקשר ביתא תתאה עם ביתא עלאה, כל מה שאתה עושה בפשטות, תעשה את זה לשם שמים, כי יש כבוד ה' בכל דבר.

תפילין זה עור בהמה. לקדש את הבהמיות, אפילו חמור, אדם אומר אני יותר גרוע, פטר חמור.

בשני פרשיות האלה כתוב כל הד' בנים, הראשון הוא שאינו יודע לשאול, ואצלו רמז תירוץ גם לרשע, בעבור זה עשה ה' לי. והשני הוא התם שואל מה זאת, הוא מקבל את זה בתמימות. וזהו חכמת התפילין. שנכנס המח והדעת שהצדיק מאיר בי על ידי התמימות. קדש לי כל בכור, התחלה, ה' אומר תקדש כל התחלה ונקודה טובה שיש, ותכניס בזה את הקשר לה', להמשיך מוחין והתחדשות. תפילין זה חיים חדשים, יותר חשוב מכל הצרכים בענייני הפרנסה ושאר הצרות.

זכור את היום הזה, ה' מנהיג את העולם בניסים ומופתים בכל יום, וצריך לקשר את זה לאביב, בחי' הזמנים שעוברים עליך.

עכשיו מקבלים שורש להניח תפילין באופן אחר לגמרי. מגלגלים רצועות על היד, מה זה, צריך חיות וחיים, תזכור מי אני, אני יהודי, אהה, הייתי אבוד בעולם, האבוא"ק היו לבדם בעולם, ויתהלכו מגוי אל גוי, לא הניח לאיש לעושקם, אל תגעו במשיחי, יש חוזק יד, תתחזק, תתחדש בכל יום להתנער מכל התיישנות וייאוש, ולהניח תפילין הקדושים בהתחדשות, ועי"ז נתגלה הדעת שמע וברוך שם, הדעת נשלם ומשיג אחדות ה', ואהבת את ה' אלקיך, האהבה שהלב צמא לה', מתי אבוא ואראה פני אלקים, להסתובב תמיד רק עם רצונות וכיסופין.

והיה כי יביאך, בחי' יראה, להתעורר תמיד. והיה אם שמוע, להיזהר, ושמתם את דברי אלה, זהו בנין הדעת. להתחיל מחדש תמיד.

שני פרשיות התפילין, מגלים את כח מצות התפילין שממשיך למעשה חיות חדש, נכנס קדושה גבוהה כזאת בשורש הנשמה

ובפשטות. ולכן צריכים להיזהר במחשבה, כי תפילין זה נגד חמץ, כי צריך להיזהר ממחשבות לא טובות. היו זמנים שהיו אנשים שלא הניחו תפילין, מחמת שלא יכלו לשמור על עצמם.

אשרינו שיש לנו את רבינו, הוא התפילין של העולם, קדש לי, תתקדש, הוא מלמד אותנו שאתה בן יכול להפוך פטר רחם לקדושה, אדם ובהמה לי הוא, יש בכך נקודה טובה, תעשה מזה תפילין, תעבד עור בהמה, תכניס שם דברי תורה.

ה' יזכנו להתקדש בקדושת התפילין אמן.